

érzelem

virágok

M

93751

93.751

M

ÉRZELEMVIRÁGOK.

IRTA

SZELESTEY LÁSZLÓ.

Pinter J. B.

SZOMBATHELYEN.

NYOMATOTT REICHARD KÁROLY BETŰIVEL.

1842.

M 93.751

FOGLALAT.

	Lap.
Előszó	IX
Ajánlás	XIII
A' költő	1
Szerelmem emlékei I. II.	5, 7
Sejtés	9
A' völgyi lány	11
Kérdés	14
Magányos sír	15
Ohajtás	18
Szobácskám	20
Kerti dalok I—IV.	
Tavaszkor	23
Nyáron	25
Őszkor	27
Télen	29
Vallomás	31
Éjjel	32
Titkos érzet	34
Néma bánat	36
A' szerelemhez	38
Völgyben	41
Lelki szózat	43
Moh- virágok I—III.	
Mohács	47
Sziget	49
Visegrád	51

VI

	Lap.
Egy pataknál	53
Tagadás	56
Ő, és én	57
Kérelem	59
Az én dalom	61
Intés	63
Tavaszi hangok I—IV.	65, 67, 69, 71
Mohácsi vesz után	73
Emlékdal Rizának	76
A' kor	78
Magányomhoz	80
Szegény fiu	82
Szerelem győzelme	85
Élet, és halál	89
Az emlékezethez	91
Feláldozás	94
Téli dalok I—IV.	96, 98, 100, 101
Az ifju lantos	103
Szívemhez	106
A' haldokló	108
Nénémhez	110
A' dal	112
Sir virágok I—V.	114, 115, 117, 119, 121
Lemondás	124
Multam	127
Csókirigy	129
Kérés	130
Vándordalok I—IV.	132, 135, 137, 139
Átok	141
Szelletekhez	143

VII

	Lap.
Bányász fiú	146
Emlékvirágok Rizának I—III.	147, 148, 149
Ősi szózat egy vár alatt	151
Szerelmi pálya	156
Könny virágok I. II.	157, 158
Hozzá	159
Dalnok	164
Virág dalok I. II.	166, 168
Sír	170
A' képzelethez	172
Szerelmi dal	175
Salomon álma I—V.	177, 179, 182, 186, 187
Négyes áldozat	188
Vizári menekvők I—IV.	195, 197, 199, 200
Az atyai áldás	203
A' szép juhásznő I—IV.	207, 210, 217, 218
A' leggyászosh éj	220
Az árva lány I—V.	224, 227, 230, 231, 235
Testvérek sirkövére	238
Biztosi	239
A' sas	—
Pesti hidon	240
Idő	—

ELŐSZÓ.

Midőn érzelemvirágimat keblem hőn meleg ágyából a' haza kertjébe kiültetném: szükségesnek látom néhány szót intézni t. olvasóimhoz, hogy velök magamat közelebbről megismertetvén, várakozásaikat koromhoz alkalmaztathassák. Dalaimat csak mint fejlődő bimbóit lehet tekinteni azon reményeknek, mellyek csüggedhetlen szorgalmam után termékenyebb, gazdagabb időket jövendelhetnek kis kertemnek, mert ennek még csak tizenkilencz tavaszát értem. Tárgyaim többnyire a' képzelet 's érzelem forrásából merítvék, mellyek legin-

kább melengetik az ifju szíveket. Fő ügye-
 kezetem, hogy az anyagi élet körén túl
 emelkedve, egy magasabb szellemi élet
 gyönyöreivel ismerkedtessem meg legin-
 kább t. olvasónéimat; hogy érezni, sze-
 retni tanítsam őket; szeretni hazájokat,
 szeretni nemzeti nyelvöket is, mert csak
 ezen üdvözölhetik méltólag a' földet, melly-
 hez már természeti ösztönénél fogva min-
 den magyar kötve vagyon. Hazaszeretet
 azon kincse a' kebelnek, melly kiirtván az
 önérdek mételyét, egy célra irányozza a'
 törekvéseket; melly boldogítja a' hazát,
 üdvözíti a' nemzetet. 'S ha szavaim csak
 egy szívben nem haltak is el hatás nélkül:
 bő jutalmát találja szegény, 's bár ifju, de
 hazáját forron szeretni tudó kebelem.

Sz. Ivánfán, Őszelő 6án 1840.

SZELESTEY.

Lól, hogy legyen, ki szemelődhesz!

A' har' bárs' letelken!

Lól, hogy legyen, ki jobb korunk szavára

Felállván a' szavak sokára;

TEKINTETES

Sőt a' nyugalomra akaszt minden!

ZALA-LÓVÓI CSAPODY PÁL URNAK.

S' kérem, kihez kegyes volt vérszemem,

S' kérem, kihez volt jellemem,

Onyácos Székelyi Pányvár

És a' menyira máig elváltam,

Hogy szép hazámat hán' meádanam

S' követném, mi lelkem szent sugallata!

Engedd meg a' hogy-e hálás lelked,

Hiket ajk' a' érzékeny nyel' —

Pozébe szedre nébány kisvirágát

Alnyajtsa mostan emlékül neked!

NAJA-LOVOI CSAPONY PAL UNNAK.

Lől, hogy legyen, ki száanalommal
A' por' fiára letekintene,
Lől, hogy legyen, ki jobb korunk szavára
Felállván a' szent haladás fokára:
Sok elnyomottra áldást hintene.

'S nekem, kihez kegyes volt végzetem,
Mert mint rokont körödbe juttata:
Lől jó irányra intő elvatyám,
Hogy szép hazámat hön imádanám
'S kövétném, mi lelkem szent sugallata.

Engedd meg o, hogy e' hálás kebel, —
Miket nyugodt óráiban nevel —
Füzérbe szedve néhány kisvirágát
Átnyujtsa mostan emlékül neked! . . .

Lól, hogy legyen, ki szánalommal

A por, hátra tekintene,

Lól, hogy legyen, ki jobb korunk szavára

Felállván a szent haladás lokára:

Sok elnyomottat állást hintene.

S nekem, kibe kegyes volt végyetem,

Mert mint farkot körödbe juttata:

Lól jó irányra intő elvartam,

Hogy szép hazánkat hód imádkassam

S követném, mi felkém szent sugallata.

Országos Széchényi Könyvtár

Énged meg o, hogy e, hálás kebel, —

Miket nyugodt óráiban nevel —

Füszérbe szedve néhány kisvirágát

Atyújtsa mostan emlékül nekem!

ÉRZELEMVIRÁGOK.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Melly körülleg 6161

Nem lel hirtelen lelget.

Könyv...

Könyv...

Könyv...

Könyv...

ÉRTETELMÉNYEK.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

A' költő.

**Némán bolyongok én
Csendes magányokon,
Ha esti fény mosolyg
A' távol ormokon.**

**Magasra száll velem
A' tünde képzelet,
Melly porvilág ölen
Nem lel biztos helyet.**

**Messze, a' szellemi
Élet viráginak
Körében lel utat
Magasztos vágyinak.**

És érez, és röpül
 Érzelve szárnyain
 Élvet keresve a'
 Jövő homályain.

Fénypolcra ülteti
 Az árva nemzetet
 Keblébe egy szivet,
 Alkot, egy érzetet.

Virulni képzelet
 Az üdvtelen hazát,
 Szemlélve báj egén
 Egy szebb kor csillagát.

Szemlélve ébredő
 Lelkét sok honfinak,
 Melly üdvét alkotand
 Árpád utódinak.

'S megfutni késztet egy
 Dicső vezér nyomát,
 Kinek a' nagy világ
 Csodálta ostromát.

És ébred ajkimon
 Érzékeny énekem,
 Melly téged üdvözöl
 Hazám, és nemzetem!

'S hozzád emelkedik
 O ég föld istene!
 Kitől e' végtelen
 Természet ösztöne

Kitől ez árva szív,
 'S magasztos érzelem,
 Az üdv, és kárhozat;
 Az ész, az értelem.

'S dalom mérsékli a'

Kimondhatlan hevet,

Melly szétrepesztené

Az elmerült szívet.

O mert haszontalan

Nincs ész kifejteni:

A' költő milly igen

Mélyen tud érzeni!

Szerelmem emlékei.

I.

Boldog valék

Ő adta üdvemet:

Szerelmivel

Árnyolva lelkemet.

Szerelmivel

Enyhitve a' sebet,

Mellyet szeme

Sugára égetett.

Szerettem őt!

Mikint ha istenül

Az érzelem: —

Olly végzetlenül.

Nem volt öröm

Mit keblem éldele

A' melly nem lőn

Megosztva ő vele.

Ha már napom teltől

A rémes éj;

'S ödvemnek romjain

Kibát a' kéj.

II.

Lassu halál időnk:

Kéjt, kellemet,

A' semmiségbe szór,

És eltemet.

Mosolyg a' szép jövő

Biztatva még:

Midőn a' tompa hang

Zúg: — itt a' vég!

Bár zúgna nékem is,

'S temetne-el

Szivemnek hervadott

Reményivel.

Ha már napom fölött
A' rémes éj;
'S üdvemnek romjain
Kihalt a' kéj.

Ha már nincs érzet, melly
Segítene,
Melly bús sebem fölé
Írt öntene.

Temetne, ásna - el
Fenéktelen:
Ne lelné hamvimat
A' hűtelen.

Sejtés.

El messze nézdelek

Moh 's bérczek ormirul:

A' nap ha éjre száll,

A' nap ha felpirul.

Az ég lenn álmodó

Hazámra permetez;

'S szemem könyűje is

Busan lecservedez.

Ah sejttem én az ég

Mért szánja e' hazát?

Sejttem könyűinek

Szív - égető okát:

Hosszalja a' jelen
 Századnak éjjelét:
 'S kisírni vágyna már
 Koránya szép jelét.

A' völgyi lány.

**Hús völgy ölében
Emlény bokorral
Mosolyg szelíden
Egy kis halom.**

**Fölötte némán
Andalog egy szűz,
Olly hajnal arczú,
Olly bájoló.**

**Zokogva repdes
Körüle ámbrás
Lehelletével
Az est - lebel;**

'S zsarolt szívének

Sötét fohászit

Hirdeti a' völgy

Lakóinak. —

Eltűn tavasz, nyár,

Zörögve hullnak

Hervadt levélkék

Sírkokba le.

Hó, 's fagy borítja

A' pusztá halmot,

Hó, 's fagy a' hervadt

Emlény bokort.

És uj tavasz jő,

Virulni kezd a'

Liget, virulni

A' kis halom.

De ah, kit elföd,
 A' bájos ifjut
 Nem kelti-fel már
 Az uj tavasz.

'S mert őt a' kedvest
 Virágival nem
 Éleszti-fel már
 Az uj tavasz.

Ott halva nyugszik
 A' hő leány is
 Szerelme tiszta
 Sugárival.

Ott...
 A' hő...
 'S mermolya estharang
 Buzgó imára let.

Kérdés.

Ne hidd! leány, ne hidd!
Még birni szívemet;
Mivel kérdeztelek:
Szeretsz-e engemet?

Vagyon még hátra, mit
Vágy tudni érzetem:
Imádod-e hazám'
És árva nemzetem'?

Magányos sír.

Kies virány között
Csendes magány ölen
Egy kis halom terül,
Ott sirdogálok én.

Ott sirdogálok én
Ha hajnalonta fel —
Mosolyg a' nyári nap
Hevítő fényivel.

Ott csendes alkonyon
A' hold ha letekint,
'S mormolva estharang
Buzgó imára int.

O mert a' mult idők
Dicső emlékeinek
E' szív érzései
Aldozni késztenek!

Borultan a' halom
Fölé letérdelek,
Imádó két kezét
Az égre emelek;

'S virányos hantidon
— O kincs-rejtő halom!
Epedve felzeneg
Szűmben fakadt dalom.

Elhangzik énekem —
Ismét elnémulok —
És öntudatlan a'
Hantokra borulok.

'S egy néma könnyezés,
 'S mély sohajtás után:
 Könnyebülés fakad
 Keblem borúlatán.

Óhajítás.

**Jól tudom miért óhajtnék
Lenni én molnár legény?
Élte bár millyen veszélyes,
Sorsa bár millyen kemény.**

**Néha loppal is felásnám
Óseim szent hamvait.
's össze őrleném, miként a'
Föld ezernyi magvait.**

**'S minden liszt közzé kevernék,
Lenne benn olly élelem,
Mellytől, ah tán felvirulna
Még a' honfi érzelem!**

Mellytől ébredzene tán e'

Szunnyadó nép szelleme,

'S szent tökélynek fény-fokára

Szállna jutna jelleme.

Szobácskám.

Szelíd vidék ölen
 Csinos fehér falak
 Közt mély szobáival
 All egy kicsinyke lak.

Ölébe keskeny, és
 Rövid nyílás vezet,
 Hol tiszta érzelem
 Szorít veled kezét.

A' laknak dél felé
 Tekintő szegletén:
 Egy kis szobácska van,
 Ott nevelődtem én.

Ott szállta-meg szívem'
 Az első érzelem,
 Melly még a' sirba is
 Együtt hajol velem.

Ott leltem útatad
 Fel képzelet hona!
 Midőn a' szép után
 Lelkem borongana.

Az ifjukur reményt
 Derítő álmaiból
 Után ott szüntenek
 Szívem siralmai.

De inte végzetem,
 'S én messze hagytalak —
 Vérző kebellem bár
 Téged kicsinyke lak.

És messze a' leányt
Ki nélkül életem
Örök gyásszal nyomó
Kinos halál nekem.

O majd ha egykoron
Sorsom vissza vezet :
Csendes szobácska bé —
Fogadsz - e engemet ?

Levethetem - e hűs
Öledben gyászomat,
Fellelve ujolag
Szerelmi tárgyomat?

Kerti dalok.**I.**

Tavaszkor.

Tavaszz, tavasz!
Te gyakran láttad őt!
Midőn bájjal
Himzél kertet, mezőt.

Te láttad őt,
És láttál engemet:
Sejtéd titkom'
Sejtéd szerelmemet.

Tavaszz, tavasz!
Többé nem látod őt,
Virágaid
Között az égi hőt.

Nem látod őt!
De látsz ah engemet:
‘S sejtéd kinom’,
Sejtéd keservemet.

III.

Nyáron.

Sok bájoló virág
Eltespedez
Nyárban, ha ég reá
Nem permetez.

Vagy meg nem öntözik
Jól eleve:
Földhez konyítja a'
Napnak heve.

Keblem virági is
Öröm, 's remény:
Fonnyadva általad
Hév érzemény.

De rájok könnyeim
 Bár hullanak:
 Többé ők ah fel nem
 Virítanak!

III.

Őszkor.

A' borus ősz sirba szórta
A' tavasz, nyár szép virágít,
'S kéjtelen magára vonta
A' komor tél pusztaságít.

Minden olly kietlen, és zord,
Mintha a' lét vég-csataja
Bus jelét ábrázolná az
Ősz földünk egy mostohája.

Bár a' szép remény mosolyg még,
Nem nyilik rajt üdv virága:
Csillagtalan gyászos éjbe
Tünt a' szende kék világa.

Ősz borul koromra is majd
Fonnyasztó rideg jelével
'S sirba szórja szép virágim
Sirba jéghideg szelével.

'S nékem nem mosolyg remény ah!
Romjain tél pusztasága;
Rajta egy virág nyilik csak:
Bumnak harmatos virága.

IV.

Télen.

Fehér lepellel

Miként halott:

Takarva a' föld

Imitt amott.

Nincs rajta zöld már

Nincsen remény;

Télnek fagyától

A' föld kemény.

Leszáll reám is

Korom tele,

'S kihal reményem,

'S üdvem vele.

Hószin borította
Lankadt fejem
Keblemből eltűn
A' szerelem.

Ah bus teled föld
Nem olly ravasz:
Reád mosolyghat,
Még uj tavasz!

Lásd rám, ha eltűn
A' mostani
Csak menyben fog uj
Mosolygani.

Vallomás.

Imádlak o leány,

Te hűtelen!

Halálomig bár

Reménytelen.

Imádlak, — elhal

Bár kellemed,

'S nem bájolhatsz - meg

Majd engemet:

Ha élni fog, mi

Körödbe ránt:

Forró szerelmed

A' hon iránt.

Éjjel.

Éj lőn — a' kies vidéket
Mély sötétség réme lakja;
Nincs sugár, mellytől derülne
A' komor lét gyász alakja.

Halk csend ünnepel — kihalt bus
Lantom árva zengeménye
Reszketőn, 's ah tán örökre:
Mint e' szívnek végreménye!

Mit örökre?!... hisz' dereng a'
Képzeletnek báj világa:
Rá sötét gyászt nem boríthat
Bár milly éjnek pusztasága.

**Feltűnsz bájaiddal ott még
Gyilkolója e' kebelnek
O leány! kiért fohászim
Olly epedve esdekelnek.**

**Feltűnsz ott! — 's bár sirba már e'
Szivnek hervadott reménye:
Könnypatak közt újra ébred
Árva lantom zengeménye.**

Titkos érzet.

Szokatlan érzelem
Dagasztja keblemet,
Egy bus magányba von
Borultan engemet.

Elhagyva ott ülök,
Képzelveim honát
Az őskor képei
Sötéten lengik át.

Csak néma bús vagyok
Kétség tanyáz velem;
Vágyim 's képzelveim
Határát nem lelem.

**Egyszerre felver egy
Rémteljes borzanat,
Melly vad szökésivel
Mélyen a' szivbe hat.**

**'S sejtem, hogy ollyasmit
Kezd keblem érzeni,
Mít ah ki nem lehet
Nekem jelenteni!**

Néma bánat.

Lányka miért e' bánat

Mért e' némaság?

Néked áll az élet,

Néked a' világ.

Száz kebel körüled,

Mind szerelmet int,

'S boldog a' mellyikre

Szép szemed tekint.

Még is a' sötét bú

Nyomja lelkedet:

Ah m; bánthat édes

Lányka tégedet?

Szólj! — te néma vagy? ah

Sejtem én okod',

Melly szivedbe oltá

Szörnyü bánatod':

Tán e' hont imádja,

Aldja érzeted,

'S fáj, hogy édes nyelvét

Te nem értheted!

A' szerelemhez.

Maradj halálig

Maradj velem:

O ég szülöttje,

O szerelem!

Légy hű vezérem

Ösvényemen,

'S reményt-adó fény,

Gyász éjemen.

Légy hű vezérem

Ha a' világ

Kétes borúja

Utamra vág.

'S ha e' zuzott szív.

— Ez üldözött:

Lankadni kezd a'

Harczok között.

Ki össze fűztél

Sok szűt, rokont,

Ki kényszerítesz

Imádni hont.

'S megőrized hön

Fő kincsemet,

Lelkem virágát:

Erényemet.

'S fényed virányos

Úton vezet,

Hol ámbra-illat

Az élvezet;

Hol nincs boszúvágó,
Nincsen kedély —
'S szent egyetértés
Rózsája kél.

Dicső! vezérelj
O engemet:
Árnyékold híven
Bús lelkemet;

'S maradj halálig
Maradj velem:
O ég szülöttje,
O szerelem!

Völgyben.

Völgy ölén bolyongok
Árvaként magán,
És körüllem ernyő,
'S ifju csattogány.

Völgy ölén virágok
Felmosolyganak
'S rájok a' borult ég
Könnyi hullanak. —

Egybe szöve tün fel
Gyorsan ébredő
Ifju képzetemben
Mult, jelen, jövő.

Mintha édes honom
Volna e' magány,
'S a' letűnt időkről
Zengne csattogány.

Bús hazám' imádja
Itten érzetem:
A' virágseregben
Látva nemzetem,

Mellyre méltó égő
Könnyet ontani;
Mert sötét hazában
Bűn mosolygani.

Lelki szózat.

Mi célra vagy teremtvé ember,
Ha újra semmiségbe szálsz?
Ha véstapodta életednek
Vesztén örök véget találsz.

Ha nincs egy boldogabb hazád még,
Mellynek ez élet csarnoka:
Hová beszéljon a' világnak
Halál legyőzte bajnoka.

Hol a' magasztos elme egykor
A' szent tökély fokára jut,
Mellyre alanti életünknek
Örökre zárva áll az ut.

Hol minden jó, való, dicső, szent,
Miket utál a' rossz világ, —
A' földi sors örök daczára: —
Fénylő érdem trónjára hág.

Mi célra vagy alkotva ember,
Ha hosszú szenvedés után
Örökre veszve lelked is hült
Tested szét omladó porán.

Mi célra fejle ön magától
Kebledben a' szent érzet?
Melly egy örök derült világnak
'S főnek sejtéséhez vezet.

Mi célra van kebledbe öntve
A' rénynek üdvös érzete?
Mi célra van az égi szikra:
Az ész?... — 's jövődnék képzete?

Ha véged az, mit alkotó főnk
Érted teremtetett lényinek:
Lól, hogy majd újra semmiségnek
Örök homályi rejtsenek!

Nem o nem így! — a' végtelen bölcs
Illy czéltalan mit sem tehet:
Teremtni, hogy megint örökre
Elvessz? nem, o ez nem lehet!

Kell még a' csillagok fölött egy
Örök hazának diszleni,
Hol földi lánczait a' lélek
Szét szórva, fog fellengeni.

Hol a' világ utálta érdem
Örök jutalma nyíladoz,
'S a' sorsüzött bus érzetére
Szelid enyhület áradoz.

Hol majdan a' lélek borúin,
Az álszin leplén egy sugár
Keresztül hatva, minden titkot
A' nagy bíró elébe tár.

Kell még a' csillagok fölött egy
Örök hazának diszleni:
Hol egyenlőség 's népszabadság
Sugára fog derengeni. /

Moh virágok.

I.

Mint árva gyermek hő

Szülője hamvinál.

Megállok o mező

Kebled virányinál!

'S át forrva lelkemen

Egy kinos érzelem,

Gyászt öltök, 's gyászomat

Miattad viselem.

Nincs hát e' seb fölé

Örökre ír nekem?..

A' hon nevében így

Szál égbe énekem.

'S hozzád így o mező!

Könnyezni a' vihart

Sötét virányidon

Találsz-e még magyart?

Képzelve multadat
 'S a' hős eldőket:
 Nem szegyen én nekem
 Hüllatni bányákat!

II.

Busongva ballagok
 Gyász romjaid között,
 O néma ősi lak
 O véstől üldözött!

Előmbé a' letünt
 Kor képe felvonul,
 'S keblemre fájdalom,
 Szememre könny tolul.

Szememre könny tolul
 Keblemre fájdalom,
 Melly romjaid közől
 Zug fel sötét halom.

Képzelve multadat

'S a' hős eldődöket:

Nem szégyen én nekem

Hullatni könnyeket!

Büszkös vagyok

Gyász romjaid között

O néma éjszaka

O vértől áldozott!

Először a létnek

Kor képe felvált

S képletre fájhalom,

Szememre könny tolni.

Szememre könny tolni

Képletre fájhalom,

Mely romjaid között

Nem fél a múlt halom.

III.

Kérded a' néma könny
 Szememben mért remeg,
 Ha e' sötét falak
 Romját tekinti meg?

Hát nem tudod, hogy a'
 Sértett népjog felett
 Feldördülő harag
 Ő véle büntetett?

Hát nem tudod, hogy ő
 Boszulta meg a' vért
 Szomjúhozó szívet
 Átkos csapásiért?

Ugy van!... 's azért ejtek
 Fölötte könnyeket:
 Mert romja nem boszul
 Többé sérelmeket!

Egy pataknál.

Vajha gyors patak

Arra szállanál,

Hol mohos lakom

Bérczek orminál.

Hol leverve szent

Érezésivel

Néma bú között

Hervad e' kebel.

Néked ah kegyes!

Elpanaszlanék,

Gyors vized közé

könnyet ontanék.

'S te, ki a' liget
Csendes árnyain
Feltalálnád bus
Andalgásain,

Öt, kiért e' szív
Esdik és hevül,
'S ah kiért egénzodom
Búnak éje ül:

Felrezzentenéd
Halk zajoddal öt,
'S arra intenéd
Majd az érezőt,

Ah de messze van
Moh-lepett lakom,
Messze, messze, ez
Szörnyü bánatom.

És te félre szállsz
Félre tőle, 's el
Szép jövődöd
Báj reményivel:

Vidd o vidd nehéz
Könnyeim veled:
Érte hulltak-el —
Mondd, ha felleled.

Tagadás.

O ne mondd, hogy áldod
Lányka e' hazát,
'S üdvet csak szerelmed
Ő eránta ád;

O ne mondd, ne kísértsd
Árva keblemet!
Nem vakithatsz így meg
Csalfán engemet!

A' hazát leány! az
Nem szeretheti,
A' ki legfőbb kincsét:
Nyelvét, megveti!

Ő, és én.

**Megláttam őt, és
Ő engemet, —
'S lázzadni sejtém
Érzelmemet.**

**Nem volt nyugalmam
A' szende bék'
Zajgó szívemből
Kiköltözék.**

**'S hogy rá mosolygék,
És ő reám:
Az égnek üdvét
Lemásolám.**

'S egy édes titkot,
Melly isteni,
Sejték szivemben
Melengeni.

És láttam ismét
'S nem tudhatnám:
Miért mosolygék
Rá, 's ő reám?

Míg egy magányos
Ambrás helyen
Beszélgeténk olly
Édesdeden.

Itt tudtuk-meg csak
Sejtésemet:
Én őt szerettem,
'S ő engemet.

Kérelem.

Bocsása meg o leány
Édes szerelmesem!
Mert meg kell osztanod
Még eggyel érzetem.

Szeretlek téged' is
Forrón véghetlenül
De érező szívem
Még egy iránthevül.

Leány! ha őt te is
Mint én szeretheted,
Ha ő eránta is
Tud égni érzeted:

O akkor mennyei

Üdvet mosolygsz reám

Édes malasztival

Mert ő — dicső hazám!

Az én dalom.

Hol kies patak
 Bérczről völgybe száll:
Part virányain
 Kis lakocska áll.

Kis lakocska, hús
 Rejtekében a'
Lány, szerelmem, és
 Üdvem angyala.

Arra vágyok én
 A' dicső után:
Nappal, alkonyon,
 'S csendes éjszakán.

Arra vágyok én,
Ah de hasztalan!
A' vidék felé
Szállnom tiltva van.

Tiltva, mint az üdv
Mellyet általa
Adna csak kemény
Sorsom angyala.

'S mert jövőm sötét
Gyászos éjelen
Sem mosolyg reám
Biztató remény:

Nappal, alkonyon,
'S csendes éjszakán:
Hervadok letűnt
Kéjeim után.

Intés.

Mért vagy olly hamis lány?

Üdves érzeted

Untalan hazádhoz

Ah mért hirdeted?

Hir, 's magasztos érdem

Tetteket követ:

Tenni kell leány! ha

Fényre vágy neved.

A' ki fényét tettel

Megszerezheti:

Érzetit honához

Az nem hirdeti.

Néma légy! 's ha lelked
Érezett, művelt:
Tetted önkényt ád majd
Érdemet, hitelt.

Tavaszi hangok.

I.

Leány te rózsza vagy
Virágaim között,
Kit hő szerelmem e'
Kebel fölé tűzött.

Ott bájolsz engemet,
Osztasz szelid gyönyört,
'S illattal öntöd el
A' szent hév lakta kört.

De gyakran felszökell
A' hiuság szele,
'S vigyáztalan hajlongsz
Keblem fölött vele.

'S még is csodálhatod
 E' szív keserveit?
 Csodálhatod, hogy meg—
 Szurnak töviseid?

III.

Ligetben szép virág
 Midőn nap alkonyul:
 Mintha busongana,
 A' föld felé konyul.

'S ha uj korány mosolyg
 Reája, éledez,
 Kelyhén az ég dicső
 Harmatja rezgedez.

Mély kinjaim fölött
 Ha könnyet ejtene
 O lányka szép szemed
 Bu nem emésztene.

'S-uj létre ébrednék

Bájló sugárinál:

Ha mondanád: szeretsz,

'S reám mosolyganál.

III.

**Leáldozott a' nap ,
Földünkre gyászlepel
Vonult, bezárva van
Minden virágkehely.**

**De visszajő megint
Fénylő sugárral:
Kehelyt nyit a' virág,
A' földi gyász kihal.**

**El, messze zárt tőled
Leányka végzetem ,
Kivel gyönyör között
Folyt egykor életem.**

De visszatérek én

Hozzád reménytele; —

Fel fog derülni még

Sorsomnak éjele.

O tárd ki majd te is

Előttem kebledet,

Hadd tudjam-meg, hiven

Szeretsz-e engemet ?

IV.

A' kék határu ég
Megszünt mosolygani;
Felzúg a' bösz elem,
Vész kezd morongani.

Csatáz, üvölt a' szél,
Mérges csapásai
Altal hervadnak-el
Kertem virágai.

Fölkelti uj tavasz
Sírköböl ezeket,
Varázsol nékiök
Igéző színeket.

Réám ha megszűnsz o
Leány mosolygani,
'S keblem a' bu-vihar
Lefogja rontani:

Nem éled uj tavasz
Fölkeltni engemet,
'S visszateremteni
Elhervadt színemet.

A' mohácsi vész után.

Imádod istened

**O nemzet! kincsekért,
Kéred, hogy adna bért
Az ősi tettekért.**

**Hogy a' csaták, miket
Eldődid vívtanak,
Jutalmazatlanul
Most ne maradjanak.**

**Eldődid o magyar!
Már rég elhunytanak,
Nyugalmat köz-anyánk
Keblén találtak,**

Ki, — bár leverten : — él ! —

'S mert szül még néha hőt :

Enged remélleni

Egy boldogabb jövőt.

Nem illet o az ég

Jutalma tégedet,

Ki elvetéd vakon

Már annyi kincsedet.

Néki, a' honnak add

O isten azokat,

Ki eltakargatá

A' szentült hamvakat,

Ki jobban érezi

Az átkozott vihart,

Melly megrázkodtatott

Minden igaz magyart.

Ki tiszteletben hön

Fenn fogja tartani,

'S áldásként az utó —

Korra árasztani.

Emlékdal Rizának.

Kiváнатim füzérén

Két szép virág tenyész;
Halvány mikint a' holdfény,
Ha éj ködébe vész.

Mert mindenik jelentől

Messzebb vivő utat:
A' multba, vagy jövőbe
Sugárival mutat.

Búm' édesíti egyik

A' multnak üdvivel;
Megorvosolja másik
Dicsőbb jövőivel.

E' két virágot nyujtom
Emlékül néked én,
Velök bolyongj a' multnak,
'S jövőnek éjelén

'S ha vész között szivedben
Kel enyhes érzemény:
Tudd-meg, hogy ők adák azt:
Emlékezet, 's remény.

A' kor.

Mit a' jelen most égisz istenit,
Alant fog egykor összeomlani;
Üdvözle tettet a' letünt idő,
Mellyet gunyolva néz a' mostani.

Minden idő, 's kor birja szellemét,
Van mindeniknek egy fő jelleme:
Mellyet tekintve tudjuk érdemét,
Mellyet tekintve tün ki kelleme.

A' vértusát, mit a' sötét idő,
Mint tiszta rényt, olly hön magasztala:
Fénylő köréből a' szelid jelen,
Rut durvaságként szórja most tova.

O a' jövő hát, ellened jelen,
És téged ellenére szült a' mult;
Megdöntni átkot szórsz, kikre annak
Sok vétkes áldása, malasztja hult.

Az érdem nem kíván jutalmakat,
Azt önmagában úgy is felleli:
Ha bért kívánsz, ember! nincs érdemed,
Nem kér az, ki lelkén már izleli.

Ugy van! azért kémélve oszd jelen,
Kémélve oszd minden jutalmadat;
Nem látsz a' szívbe — még egy szebb jövő
Gunyolni fogja lelki álmodat.

Magányomhoz.

O magány hű érzetím tanúja,
Vágyaim legszentebb nyughelye!
Rejtekedben e' zsarolt szív egykor
Mennyi üdvadó gyöngyört lele;
Midőn a' lányka hű ölében,
Szerelmem édes érzetében,
Mint szép tavasz virányain:
Szent üdvözület álmain
Kéjelve olly nyugodt,
'S boldog valék.

Bár borult a' kékeség fölöttem,
És vihar dult szét a' földtekén:
Borzadozni, 's félni elfeledtem
A' leány szív-ápoló ölen;

Mivel bájos tekintete
Varázs erővel ihlete:
Szelid derű mosolyga rám,
A' néma lak hűs enyhiben,
Ha nyugodtan meggondolám:
Hogy ő értem hevül,
Hogy ő szeret.

Ah de pusztá vagy sötét magány már,
Mert a' sors elvette kincsedet!
'S én a' multnak bájain tűnődve,
Még is híven laklak tégedet.
Mert öledben volt e' hő szív
Boldog, tiszta érzetével,
'S kéjeimnek bájvirága
Hű öledben hervadott el.
Sorsom üdvadó világa:
Gyászos éjbe itten vága:
Itt derengjen hát utólszor.
E' ledultt szív lángzatára
A' megunt lét bus sugára!

Szegény flu.

Földünk sötét porában

Alant születtem én:

Kicsiny karámban, a' sors

Komor vak éjelén.

Apám, anyám biralma

Csak életök vala:

Bölcsőmre nem köszönte

Költő örömdala.

Csendes szegény körömben

Tompán neveltetém,

Terhére a' világnak

Nyomor szülöttje én.

És felnövék, az édes
 Gyermekkor elhala,
 Kis birtokom e' földön
 Egy pusztá kert vala.

'S az ég sugallta ösztön:
 Növényt termeszteni,
 'S az árva tért virággal
 Felékesíteni.

Gyomlálgaték, kiszórtam
 A' ronda maszlagot,
 'S tágos helyébe gonddal
 Hinték virág magot.

Ápolgatám naponként
 A' kis növényeket:
 Gyakran szememből adtam
 Reájok nedveket.

'S kinyíltanak virágim,
Most játszi kert szivem,
Benn legdicsőbb virágcsa:
A'honfi érzelem.

Mellé szerelmi magvat
Hűség, 's erény teve,
Mellynek szelíd gyümölcse
Elégedés leve.

'S ki mondaná nekem most:
Hogy szegény vagyok?
Midőn hazám iránti
Érzelmim olly nagyok.

Midőn szerelmem édes
Malasztit izlelem,
'S csendes kicsiny körömben
Elégedés velem.

Szerелем győzelmе.

Száz veszélyt

Leltem én

Életem

Tengerén :

'S mindenütt

Győzelem

Istene

Szállt velem.

Egy magasb

Érezet

Nyujta hőn

Társkezet ;

Melly, miként

Hontalant,

Hordozott

Fenn alant.

O e' hű

Rény vala:

Keblem véd

Angyala,

Véle szállt

A' remény,

Tiszta mint

Égi fény.

Nem tudám

Sejteni,

Hogy lehet

Veszteni?

Hogy lehet

Olly csata,

Melly szivet

Ingata?

'S íme uj

Vész megint

Küzdeni

Sikra int —

És kiszáll

Most velem

Harczra a'

Szerelem.

'S hajh a' rény.

Kéjtele

Köt frigyet

Már vele:

Mert a' föld

Istene

Nem csatáz

Ellene.

Nincs tehát

O dicső

Már nagyobb

Földi fő

Mint te? kit

Nincs erő,

Nincs elem

Leverő.

Tárva hát
E' kebel,
Bármí vész
Dulja-fel;
Szálld meg! a'
Győzelem
Tied, o
Szerelem!

— Élet, és halál.

Halál az élet, üdvtelen halál:

Benn o csak álom a' valódi kincs,
Mellyen tul a' kebelnek nyugta nincs;
Halál minden, mit ember itt talál.

Halál az élet! sír a' nagy világ,
Mellyben a' lélek ébren szendereg
Koporsajára átok-könny pereg,
Még szétdül az, 's lelkünk szabadba hág.

Halál az élet! . . . élet a' halál!

Melly által élünk hervadatlanul,
Melly által lelkünk más hazába száll,
Hol a' valóság haborítlanul:

Hol csak fény nem gerjeszti a' kebel
Élethervasztó érzeményeit;
Rény az, miért lángol, 's miben leli
Malasztos üdvét, és reményeit. —

Emelj ki o mindenható halál!
E' gyáva portömegből engemet!
Vidd a' szabad hazába lelkemet,
Hol édes enyhet, és nyugtot talál.

Hol végtelen lét fog derengeni
Reá is, bár itt a' sors üldözé,
Hol-mert nem jó bú az öröm közé:—
Nem fog a' multakért kesergeni.

Az emlékezethez.

**Szűnj meg, o szűnj élni nékem
Szívduló emlékezet!**

**Hadd nyugodni, mit a' multal
Sirba vitt a' végezet.**

**Hadd nyugodni kéjeimnek
Hervadott virágait,**

**Hadd nyugodni csillapultan
Lelkem annyi vágyait.**

**Ugy sem létez olly varázs, melly
Felderítvén éjemet:**

**A' jelennek bájaival
Eltörülné könnyemet.**

**Nincs a' lány a' hön imádott,
Kit ölelve édenem**

**Volt az élet, bár miként tört
A' kémény sors ellenem.**

Nincs a' lány! sirok honába

Szórta a' halál szele:

Kedvem, kéjem egy parányig

Eltemetve van vele.

Búra int a' nap koránya,

Búra estnek alkonya;

Üdv ígérő szép reményem

Sorsom éjén elhunya.

El! — miként a' tünde álom —

'S véle a' szent élvezet,

Mellyet most csak képzetemben

Éltetsz o emlékezet!

Mind hijába zengi ajkam

A' kegyetlen but, 's panaszt:

Nincs fohász, nincs könny, 's varázs, melly

Vissza adja nékem azt.

Szünj-meg o hát élni nékem

Szívduló emlékezet!

Hadd nyugodni, mit a' multal

Sirba vitt a' végezet.

Hadd nyugodni vágyaimat, —
 Szűnj vírasztni multamat:
 Bájos képe ah úgy is csak
 Súlyosítja kínomat!

Feláldozás.

Keblem borúit o

Lány el nem oszlatod,

Ha mondod: szivedet

Te meg nem oszthatod.

Megosztlanul leány

Nem vágyok birni azt:

Szerelmed úgy reám

Nem költ örömtavaszt.

Ha vágysz szived' a' hon

'S közttem megosztani:

Ugy fogsz engem' leány

Csak boldogítani.

Ha nem, — bár gyászomat

Halálig hordozom:

Boldogságom a' szép

Honért feláldozom:

Téli dalok.**I.**

Jéglepel terül

Házam ablakán:

Nem mosolyg be hold

Zordon éjszakán:

Egyre borzadok

Feltekingteni,

Mintha kárhozat

Fogna inteni.

A' zajos veszély

Mérge felmorog,

Hogy reá az ég,

És föld háborog;

Hogy megborzadoz
 Minden érzetem,
 'S még is alszik, ah
 Alszik nemzetem!

II.

Téli éjszakán
Hogy ha felzavar
Almaimból a'
Zajduló vihar,

'S házikóm körül
Zúg a' fürgeteg:
Szívem olly borult
Szívem olly beteg.

'S egy szent kép előtt
Kezd meghajlani,
'S buzgón égre így
Felsohajtani:

Mért küldél o mért

Ránk nagy ég telet ?

Hogy jég fedjen-el

Minden kebelet ?

'S ébredéskor ne

Tudjon érzeni,

'S jobb idők után

Égve vérzeni?

III.

Bár mit tesznek velem,

Én meg nem kedvelem

E' zord telet;

Olly gyász, örömtelen,

Ah benne már jelen

Nincs éldelet.

Nem jó ki e' hüves

Időben a' kegyes

Bár búja nagy;

'S én nem kukkanthatok

Be mert az ablakok

Fölött a' fagy.

Bár mit tesznek velem,

Én meg nem kedvelem

E' zord telet;

Mert olly örömtelen,

Ah benne már jelen

Nincs éldelet.

IV.

Csikorg a' fagy, 's hó,
Már a' hideg;
A' földi élet
Komoly rideg
Szivaltató a'
Csend, 's pusztaság
Lefagyva nyugszik
Minden virág.

Lefagyva nyugszik
O kis hamis
Lány! nálad remény
Virágom is,
A' mellyről egykor
Mint égi fény:
Mosolyga-fől rám
A' szép remény.

De a' tavasz majd
 Ha felvirul:
 Hó, 's fagy leolvad
 Hegy ormíró.
 'S a' nap mosolygó
 Sugárinál:
 Minden virágcsa
 Új díszben áll.

Leolvadand — e
 Még néked is
 Kebledről a' fagy?
 O kis hamis, —
 Melly engemet most
 Búval kínál: —
 Szerelmem égő
 Sugárinál.

Az ifju lantos.

Tudnék, mint Orpheus,
Fellengve zengeni,
Tudnám mit érezek
Híven lefesteni.

Ugy zengni nemzetem
Eldődi tetteit,
Hogy szómra sok kebel
Levetné érczeit:

Hogy az ösvér után —
Érzéketlen — rokont:
Szeretni készthetni
A' szivimádtá hont.

Koránytól alkonyig,
'S éjen át zengenek:
Mindent mit érezek
Dalokba öntenék.

Mint ifju csattogány
Zeng nyári alkonyon:
A' honfi érzet úgy
Ömlengne ajkimon.

'S röpködne kis dalom
A' híremelt hazán,
Mint biztató remény
Az élet alkonyán.

'S ha hő szülötted él,
Szavamra hajlana,
Hazám! 's reád dicsőbb
Korány mosolygana.

De hajh nincs olly erőm!

'S bár kész az érzelem: —

Azt én olly vakmerőn

Dalolni nem merem.

Azért elnémulok,

Elhal gyászhangzatom:

'S könnyem, jövőd fölött

Hallgatva hallgatom.

Szívemhez.

Csalfa szív! mért vonsz el az örömnék
Üdvmosolygó rózsá-tájirul?
Hol malasztos kéjeid teremnek,
Karjain a' gyermekérzelemnek,
Hol nyugalmas béke-nap virul.

Mért veted meg a' kies valónak
Annyi égi tiszta kedveit?
Nem tudod még érdemét a' jónak?
Melly korodnak szinte álmodónak
Fűszerezte szende éveit.

Vonsz hová a' képzelet sugára
Andalító fényivel vezet,
Hol dereng egy tulvilág' határa, —
'S a' keservek árva hangzatára
Csak keservet int a' végezet.

Hol borong ő tünde fátyolával
A' magasztos lelkű ideal:
Int feléje égi szózatával,
'S ujra eltűnelg arany hajával,
A' komor lét bus homályinál.

Láttam őt! . . . éreztem eltűnését,
Véle szálltak gyermek álmaim;
Láttam ismét játszi lebbenését:
Ah de álmim vissza röppenését
Hasztalan kérték fohászaim.

'S szív! te még is a' szelíd örömnek
Bájkörén túl itt borongsz velem!
Tán varázshatalma a' dicsőnek
Kötve tart, még a' sötét jövőnek
Rejtekében vár a' — szerelem!

A' haldokló.

Haló ágyam felé
Bucsuzni jössz leány,
Mert nem mosolyg reám
Több éltető korány.

'S szólsz — o ne szólj, ne mondd,
Hogy birsch olly érzetet,
Melly alkotand nekem
Gyönyördús életet.

Késő már! 's tudva hogy
Te részvevőm valál:
Két szerte súlyosabb;
Hogy int a' zord halál.

Könnyel se nedvesítsd

Bú marta keblemet:

Könnyed szelíd leány

Nem kelt fel engemet.

De mondd emlékemül,

Kit én magasztalok: —

Szűd a' honért ver, ug

Nyugodtan elhalok.

Nénémhez.

Ki vélem egy annyától szármozál,
Kit, mint engem', ő ringatott ölen,
Azon emlők által tápláltatál,
Mellyekből édes éltet szívtam én.
Szived üdvet-hozó érzelmeit
Egy forrásból merítgetéd velem;
Egy táj ölen pirosla-fel veled
És fejlék napra életreggelem.
Ha könnyezél, azon szülői kéz
Törülgeté-le szende könnyeid',
Az ápolá ónsúlyu gond között
Gyönyörre ébresztő reményeid'.
Együtt örültél a' nap ébredésén,
Együtt busongtál alkonyán velem,
O mellyen eltemetve lelhetem
Üdvem', ha vissza vissza képzelem. —

'S te mégsem foghatnád-fel érzetem'?
'S felejtve mindent még sem értenél?
Midőn a' multnak visszaérzete
Magasb az élet minden üdvinél.
O felfogod, és érted jól te azt —
O felfogod e' szívnek érzetét,
Melly üdvedért kész, o örökre kész
Letenni tüstént gyászos életét.

A' dal.

Járdaltam én

Ezer virág között,

Mellyeket ég

Harmatja öntözött;

Keblem, miként

A' sír, csendes vala;

Érdektelen

Hangzék a' lány dala.

Járdaltam én

Virágaim között,

Miket szemem

Könyűje öntözött;

Keblem miként

Az éj setét vala:

Mert nem hangzék

A' lány kecses dala.

Nem járok most

Virágaim között,

Rájok a' tél

Komoly fagyot tűzött;

'S keblem derült,

Benn kéj, 's örömtavas:

O lány édes

Dalodnak míve az!

Sir - virágok.

I.

Keblem hol annyi kéj, és
 Olly sok öröm lakott,
 Most bus temetkező hely,
 Benn egy sötét halott.

A' gyász halott reményem,
 'S halma virányinál
 Legkedvesebb barátja
 Hő szívem sirdogál.

III.

Volnék sirásó

Ki ás, temet:

Mélyen elásnám

Szerelmemet.

Sziklába vésnék

Gödröt neki,

Hogy támadatkor

Sem kelne ki.

Volnék síróre:

Hó keblemet, —

Hol eltemettem

Reményemet: —

Lesném, — ne lenne
 Olly alkalom,
 Hogy béosonjon
 A' fájdalom.

Ki is, temet:

Méjén elánnám

Szerelmemet

Szilikába vénnék

Gödröt neki

Hogy támadatkor

Sem kelne ki

Volnék atdore:

Hő képlemet —

Hol eltemettem

Reményemet: —

— Szerelmem hő maradt,
 Reményem áldozat:
 És élttem oly rideg,
 Mikor...!

Kit ugyiszerettem én
 Ezer remény között:
 A' lánytól végzetem
 Örökre száműzött.

Öt nem, de társamul
 Vevém szerelmemet
 Hogy csüggedésiben
 Segitse lelkemet.

De ah! hol nem mosolyg
 Már nyugtató remény:
 A' szívnek nincsen ott
 Több enyhes érzemény.

Szerelmem hó maradt, —

Reményem áldozat:

És éltem olly rideg,

Mikint a' kárhozat!

IV.

Ki gyászba vontad

Hő kebelem:

Haj-el te is márdék

O szerelem!

Vagy hadd - el hűtlen

A' gyász helyet,

Hol nincs tavasz, hajh

Nincs kikelet.

A' holt reményt hadd

'S a' dult szivet,

Melly csak vesztére

Tisztel, 's követ.

Ne háborítsd a'
 Holt álmait,
 'S a' szívnek égő
 Sirámaid.

Vagy nem végezed
 Még bé mived'?
 'S a' kába sors most
 Szívemre vet.

Öt éri végre
 A' változat? —
 O hát keves még
 Az áldozat?!

A holt reményű hald
 'S a' dalt szívet,
 Mely csak vesztére
 Tisztelet, a követ.

V.

Álmodtam, álmom
 Gyászos vala :
 Szivem leverve
 Lőn általa.

Hazámat látám
 Mint sírverem
 Sötéten, 's dultan,
 Mint kebelem.

'S benn annyi holtat
 Lézengeni
 'S feltámodásért
 Esengeni.

O bus hazám! ha
Igy volna ez,
Mit vélni szívem
Ugy dermedez;

Ha hozzád népek
Nagy istene!
Csak síri hangzat
Csendelgene;

És még sem lenne
Feltámadat:
A' sok kegyetlen
Vétek miatt.

Hogy lenne az? hisz'
A' szent-írás
Allítja: lesz még
Feltámadás.

Hogy kik lenyögték

Fájdalmikat:

Majd elvegyék bő

Jutalmokat!

Lemondás.

Hah mi ez? hát ez fogantatásom
 Földi czélja csalfa rossz világ?
 Illy sulyos lesz hát egész futásom?
 Még öröklő síromat megásom,
 'S a' halál pályám elébe vág.

Szívet, telve tiszta érzelemmel,
 Nyujta véghetetlen alkotóm
 'S mért? talán hogy lángoló hevemmel
 Elszoritva haldokoljon e' mell,
 'S hő szerelmem legyen altatóm?!

Hogy szeressek mondhatatlan', mint csak
 Földi lény szeretni, égni tud,
 'S szép reményit e' szent érzésnek
 Födje gyászos átka megvetésnek?
 Míg a' vágy kihal, s' szívem sirjába jut.

Hát hol itt az élvezet virága
— Hol van itt a' földi üdv, 's gyönyör?
A' teremtés legszelídebb ága,
Hogy ha így tűn a' szív ifjúsága,
Ha az érzés csak zsarol, 's gyötör.

Nem! ezért szűt nem teremte nékem
Végzetetlenül jó istenem:
A' midőn lerázta semmiségem',
'S porhüvelybe fuvta árva létem':
Mért tett volna akkor ellenem?

A' világ, mellytől kiosztani hagyja,
Ugy van! a' világ tagadta meg
Tőlem, minden üdvem, és reményem',
'S kéjt mosolygó báj szerencse fényem',
Mellyért e' szív hasztalan remeg.

Ám legyen! lemondok im örökre:
Furja által a' kín szívemet,
És kit olly hiven, 's forrón szerettem,
Kiért lángom áldozatja lettem:
Ő temessen sirba engemet!

De nem! még egy pillanat virágát! —

Még ezért térdekre hajolok, —

Melly betölti keblem minden vágyát,

Éreztetvén a' lét boldogságát:

Aztán o ég! aztán — meghalok!

Multam.

*O dasz sie ewig grünnend bliebe
Die schöne Zeit der jungen Liebe!*

Schiller.

Még szelíd remény mosolyga

Ifjuságom báj egén,

Hő szerelmem érzetében

Ah mi boldog voltam én!

Ifjuság! te édes álom!

Kéjidet mikor találom?

Hol vagy első érzelem,

Mért nem játszol még velem?

Mért nem égetik busongó

Szűm' hevítő lángjaid?

Mért a' képzelet honába

Nem röpitnek vágyaid?

Eltünél a' szebb időkkel

'S ím utánad zordon éj kel

'S nincs remény, melly társkezet

Nyujtva hozzád elvezet.

Mint borún a' villanat, fényt,
 Szórva csak szétröppene:
 Üdvem is, mit nyujta véled
 Sorsom áldott istene.
 'S nem maradt más e' kebelnek
 Hátra, mint a' sok gyönyörnek
 Kéjit visszaérzeni,
 'S értök könnyet ejteni!

Csókirigy.

Kis patakcsa martján
 Sűrű lombu tölgy,
 Tölgynek árnyiban egy
 Égi báju hölgy.

Hattyu keble tárva
 Mit a' csintalan
 Szellő csókjaival
 Illet untalan.

Csalfa szellő! most kérd
 Tőlem: hol az ok,
 A' miért gyakran olly
 Írigyed vagyok?

Kérés.

Talán boszonkodik

Szelíd leányka rám!

Hogy szívem érzetét

Dalokba foglalám?

Hogy el dalolgatám

Forró szerelmemet,

Melly csak hozzád köt, és

Bilincsel engemet.

Boszulj meg o leány!

Boszuld meg érzetem:

Öld el tekinteted

Nyilával életem!

Öld el, — csak meg ne ved

Ez egy kérésemet:

Szivedben engedd bús

Temetkezésemet!

Hazám, hazám! hol ő, kedv?

Olly hűv, olly szent emlékeivel:

Nyugodt, a boldog vála,

Hol anyai jó szívet talál:

Öledből im most messze száll,

Olly hűv, olly szent emlékeivel:

Sorsom előkzál — bús

létet ved hazá!

Öledből im most messze száll,

Olly hűv, olly szent emlékeivel:

Sorsom előkzál — bús

létet ved hazá!

Terjed: elvándorol;

Majd lát hazát és népeket,

Boldogságot, keserűeket,

És ömlik ajkáról

Ab egy haláltalan

Bú hangja

Vándor-dalok.

I.

Hazám, hazám! hol e' kebel,
Olly hév, olly szent érzelmivel:
Nyugodt, 's boldog vala,
Hol annyi jó szívet talál:
Öledből im most messze száll,
Fölzeng búcsú-dala:
Sorsom elátkoza! —
Isten veled haza!

'S meddig csak a' kerek világ, —
Hová a' föld por-népe hág —
Terjed: elvándorol;
Majd lát hazát, és népeket,
Boldogságot, keserveket,
És ömlik ajkirol
Ah egy határtalan
Bú hangja untalan!

És égető keservével
 A' vérező ifjú kebelén
 Tovább tovább vonul:
 Míg visszainti sors a' hőt,
 Vagy a' nagy ég megszánja őt:
 'S élte lealkonyul,
 Hol nincs rokon barát
 Könnyezni hült porát.

Hazám, hazám! hol e' kebel,
 Olly hév, olly szent érzelmivel:
 Nyugodt, 's boldog vala,
 Hol annyi jó szívet talál:
 Öledből im most messze száll,
 Fölzeng búcsú-dala:
 Sorsom elátkoza —
 Isten veled haza!

Isten veled szerette hon!
 A' végzet tőled messze von;
 De szűmben rejtve lész,
 Még ismét visszatérhetek,

'S öledben enyhet lelhetek,
 Vagy egy sejtetlen vész
 Borúja sujt reám —
 Isten veled hazám!

Vagy a nagy ég megszűnne föl:

Hazám, hazám, hol élsz lelkem?

Hol nincs rekon barát

Könyvem hiál porát.

Hol annyi jó szívet talál:

Hazám, hazám! hol élsz lelkem?

Oly hév, oly szent érzelmekkel

Nyugodt, a boldog valóság

Hol annyi jó szívet talál:

Öledből im most messze száll.

Fölzeng búcsú-dala:

Sorsom órákora —

Isten veled hazám!

Majd lát hazát, és népeket,

Isten veled szeretlek!

A végső föld messze von

De szűzben rejtve lélek

Még ismét visszatérhetek.

III.

Megállok némán
Határidon,
Ki nyugtot nem adsz
Már, drága hon!

Megállok — 's áldván
Szent földedet:
Emlékül nyujtom
E' hő szivet.

Mert bár nyugalmat
Nem lelhetek
O szép határok
Közöttetek!

Még is szeretlek,
Mint életemet
Még búm örökre
El nem temet.

Megállok némán
Határidon,
Ki nyugtot nem adsz
Már, drága hon!

'S fájdalmaimtól
Nem birhatom
Tovább emelni
Vándor botom':

Mert bár nyugalmat
Nem lelhettek
O szép határok
Köszöntetek!

— Honban mint hűtelen:
— Sajtja, hogy küll —

Egy perczet is
Leélni telen. **III.**

Bús a' szegény

Vándornak élete:

Sujtolja őt

Fajdalmas érzete.

A' szörnyü kin

Mit csak az érezett,

Kit sors honja

Öléből számüzött.

Bár él szivén

A' nyugtató remény,

Fájdalma hajh

Még is olly nagy, 's kemény.

Sujtja, hogy kül —

— Honban mint hűtelen:

Egy perczet is

Leélni kénytelen.

IV.

Berkek, erdők, szép vidékek

Mellyek engemet

Arva vándort fölvevétek

'S részvevőn enyhítgetétek

Mély keservemet —

Berkek, erdők, szép vidékek,

Isten véletek!

S' ti külhoni nemzedékek

Jó lelkek, kik szívelétek

Hőn közöttetek. —

Itt hazámnak szent határa,

Itt az ősi hon,

Hol szívemnek fajdalmára

Édes irt nyujt nem sokára

A' velem rokon.

Itt a' hon, hová epedve
 Vágya e' kebel,
 Mellyért él, 's küzd lelkesedve
 Még keservtől megrepedve
 Nyugalomra lel.

Ah kik olly hön szívelétek
 Jók! közöttetek
 Ti kül hön nemzedékek
 'S berkek, erdők, szép vidékek
 Isten véletek!

Átok.

O hon! tanúja vad
 Sorsod csapásinak:
 Könyűim érted e'
 Kebelre hullanak.

Enyhíteni vágyva a'
 Szívnek fájdalmait,
 Mellyek poklá tevék
 Az ifju napjait.

De nincs szememben o!
 Nincs annyi harmatom,
 Hogy földeritené
 Haldokló magzatom':

Keblem sötét ürén

Egy átok férge rág:

Miatta hervad el

A' szép remény-virág.

Szelletekhez.

— Árva gerlekint nyögellő
 Hűves esti szelletek,
 Kik talán a' boldogabb és
 Szebb hazából jöttetek,
 Merre e' sötét kebelnek
 Üdvtelen fohászi kelnek,
 Hol talán már elhala
 Földi mennyem angyala.

Jertek! im kit a' kemény sors —
 Annyi bú-vihar között —
 Ősi honja szent öléből
 Hűtelenként számüzött:
 Jertek, szálljatok szivére,
 Hadd buzogjon tiszta vére,
 Felderülve töletek
 Kik honából jöttetek.

Kik talán a' hús ligetnek
Röpkedétek árnyain,
Hol gyönyört szedtem szerelmem
Istenítő álmain;
Hol letünt örömvilágom
Romjain legszebb virágom —
Haldokló reményivel: —
Már nyarában hervad el.

Jertek! 's ah vigyétek el majd
Hő könnyűim' véletek,
Hogyha vissza a' dicsőnek
Báj körébe lengetek:
'S elsohajtva ott a' hőnek,
Milly borus szemekből jönnek:
Hullassátok sirva le
Tiszta keble mélyire.

Vagy, talán ha már lejárta
Árva vándor életét,
'S a' halál mély sírba zárta
Hamvaival érzetét:

Lengjete a' sirmohára

Hol szerelme véghatára,

Ott letéve könnyemet:

Sírássatok — engemet.

Bányász fiú.

Sötétbe fényt keresni száll
Merészen a' bányász fiú,
Keblen erős vágy, és hiú
Remény hullámzanak;
Nem lát napot, nem lát utat,
'S még is alább, 's tovább kutat,
Engedve vágyinak.

Sötétbe fényt keresni o
Mért szállsz alá bányász fiú?
A' fény vakít, a' fény hiú:
Ne menj, ne hozd-fel azt!
Lásd tőled ez milly kábaság:
Ha megvakul egész hazád
'S vész jó: ki ejt panaszt? . . .

Bmlékvirágok

Rizának.

I.

Honold az érzemény-világot:
 Szeresd hiven szegény hazádat,
 Melly nyugtot enyhet ad;
 Tiszteld a' jóknak érzeményit,
 Kik ápolják szived reményit:
 Vesd-meg a' roszakat.

Légy hű, 's szilárd, mikint ez érzet:
 Hogy engem' áldani a' végzet
 Képes csak általad!
 Így bár sujt a' vészek hatalma:
 Magas érzelmed szent jutalma
 Lesz — békes öntudat.

II.

Kettő, mi te hozzád

Lánczolja a' jókat

O bútele lét, o

Büszke világ!

Még akkoron is, ha

Szende reményök

Sorsuk öröklő

Éjibe vág:

A' tiszta barátság,

Melly égi varázsszal

Lánczolja-le hozzád

Lány! kebelem;

'S melly üdveket oszthat

E' létnek ölen is:

Az angyali érzés,

A' szerelem.

III.

Emlékezet tanít

Az isteni

Multból édes gyönyört

Meríteni.

Remény, mi földerít

Jelent, 's jövőt;

Bár csalja néha a'

Vakon hívót.

Kinek keblén virul

E' két virág;

Kéjekre inti azt

A' szép világ.

Kéjekre — utja bár

Meddig vonul: —

Míg élte nappala

Lealkonyul.

Ősi szózat

egy vár alatt.

Fenn ősi vár-rom
 A' szirt fokon,
 Lenn én mosolygó
 Virányokon.

Reá ledördül
 A' bőszelem,
 Mig béke-napfényt
 Lát kebelem.

Ő romba dőlve
 Én vig napon
 Kéjélgek anda
 Virányokon.

Ő nyög, siratja
Arany - korát,
'S érzi az átok
Nagy ostorát.

Boszúja égő,
Mert nincs fala
A' napfényt tőlem
Gátolnia.

Ki egykor ott a'
Kény berczirúl'
Kötözve térden
Néztem körül.

'S szántam, könyüztem
E' szép hazát,
Látván fölötte
Az ércz-igát.

Látván a' szolga
 Rab nemzetet;
 Átokkal sujtám
 Az életet.

De így van, o így
 Az ég alatt:
 A' gyász fölöttem
 Im elhaladt.

Rablánczaim is
 Lecsengtenek,
 'S hazám' megszánták
 Az istenek.

O mert magasra
 Előbb lehat
 Égből boszulni
 Egy villanatot:

Ő nyög, siratja
 Arany - korát
 'S érzi az átok
 Nagy ostorát.

A' tiszta lélek
 A' tiszta szív
 Világi fényért
 Felejtve vív:

Mert érzi társa
 Hason jogát:
 Főlebb emelni
 Nem vágy magát.

De így van, o így
 Az ég alatt:
 Még eljő a' gyász,
 Melly elhaladt.

Magas lesz e' vár,
 Mint érzetem,
 'S ismét igában
 Nyög nemzetem!

Szerelmi pálya.

I.

Elröppen az ifjukor üdveivel,
Gyászt lenget a' szivre szerelme;
'S a' mult arany álmai romjainál
Kétségbe' tűnődik az elme:
Felváltni kívánta örökre a' szent ,
Multnak gyönyöreivel a' pusztá jelent.

Gyászt ölt a' kebel, magas érzetivel
Táplálva szivén az édes kint,
Míg vágya lobog; de tünelg a' remény,
'S a' pusztá sir éje felé int.
Hol multak után epedezni szünik,
'S érzelme magas heve véle tűnik.

Könny - virágok

emléktől S. F. barátomnak.

I.

A' lángoló baráti érzelem

Mélyen festé le szümben képedet,

Midőn rokon hangon szólál velem,

Említve hont, említve nemzetet.

Tied valék tüstént, hogy bánatom

Velem sirád gyászod felett hazám!

Könyűdbe mártva gyenge rajzonym

Képed szivemben hön lemásolám.

II.

Ha tóled sorsom o örökre,
Örökre távol ejtene,
'S szived szerelme boldog érzetében
Részvétlen elfelejtene:

Vedd o! 's tekintsd meg a' sötét mult
Romján nyiló virágokat,
Mellyek közé im tűzők én is
Néhány mosolygó szálakat.

'S emlékezet fénylő sugárinál
Szállj a' mult éjelét tekinteni:
Ott lelsz, ki a' lefolyt időkért
Nem szűnöm könnyet ejteni.

Hozzá.

O lány! ki egykor
Üdvvel kínáltad
Az érted égő
Rokon kebelt,
Midőn szerelmed
Varázs körében
Szivem legelső
Vágya betelt.

O lány! ki értem
Hevülve élted
Aranykorodnak
Széphajnalát,
Elődbe tűnve
Jövőd, hová csak
A' képzelet csáb
Sugára lát.

'S képzelmeidnek

Szelíd ölében

Én voltam üdved

Ör - angyala,

Ki tiszta keble

Magas hevével

Üdvözle híven,

'S magasztala.

O lány! ki értem,

És én te érted

Szerettük, áldtuk

Az életet,

Ápolva hön a'

Remény - virágot,

Mellyet szerelmünk

Elültetett.

O lány! a' távul

'S a' kor elég hát

Szived szerelmét

Eloltani?

Mit földi üdvet
 Teremtni bujtott
 Az ég szivedbe,
 'S virítani.

O hát a' multat
 Feledve széllel
 Szaggadhatod már
 A' szent kötelt,
 Melly a' világhoz
 Csupán csak érted
 Csak érted kötél
 E' hő kebelt.

Kész vagy tehát e'
 Szívet a' révtől
 Gyilkos kezekkel
 Eloldani,
 'S lezuzni, honnét
 Porából fogja
 Átkát a' létre
 Sohajtani.

O nem! lehetlen
Ezt hinni nékem
Felóled angyal
Ezt nem lehet!
Azzal, kiért olly
Hőn ége egykor,
Jó, 's érzékeny szív
Igy nem tehet!

Te álmodol tán,
'S gyász mámorodban
Nem ismersz egy más
Világ ölen,
Keresve üdvet
Míg bánatomtól
Verten alatt itt
Kesergek én.

O lány! ki értem
És én te érted
Szerettük, áldtuk
Az életet,

Ápolva hõn a'
Remény - virágot,
Mellyet szerelmünk
Elültetett:

Ébredj - fel édes!

Lásd a' virágcsa

Megszűnt reám már

Mosolygani,

'S ha jó szived nem

Derítti, vélem

A' sirba készül

Hanyatlani. —

Dalnok.

Halld meg o hon halljad e' kebelnek
 Rejtekeből jött fohászokat,
 És a' dalt, melly ajkaimrul ömlik —
 Halld, 's fogadd az ősi hangokat:
 Béke légyen itt veled, 's szerencse, —
 „Gyász borúlat szép eget' ne rejtse“

Zeng a' dalnok; — arczát láng borítja,
 Honfi érzet lelkesíti őt:
 Aldd-meg isten nemzetem hazáját
 'S a' magyart a' nemzetéhez hőt;
 Béke légyen azzal, és szerencse,
 Gyász borúlat szép eget ne rejtse.

És tovább zeng — „áldd meg őket isten!

'S e' kebelt ist nagy hatalmu ég!

Melly, még a' sír hús öléebe nem száll,

Csak honának, 's nemzetének ég.

Tartsd-meg őt-igy végzi ősi dalját, —

Hadd, szeresse nemzetét, 's hazáját.

Virág-dalok.

I.

Egy virányos kert ölében,
 Bokrok anda rejtekében:
 Fejledeznek ritka ágak'
 Again kecses virágok.

A' mosolygó nap sugára
 Minden rejteket bejára,
 'S fénye merre csak tekinté,
 Mindent uj örömré inte.

Ah de egy vigasztalan áll,
 Lomb sötétes árnyainál:
 Nem mosolyg rá napsugára,
 'S bánatának nincs határa.

Látva társi mint örülnek,
 Karjain a' szent gyönyörnek:
 Mély keservit elsohajtja,
 És fejét árván lehajtja.

III.

Hogyha nyári zöld borít el
Minden kórót minden ágot,
Reggel estve harmatárral
Hint az ég minden virágot.

És kinyílnak,
És virulnak,
A' mosolygó
Kis szelídek,
'S bájaiktól
Felvidulnak
Kertek mezők
Bus vidékek.

Ah csak én nem! mert ledulva
Szép virága életemnek,
'S magvaiból e' vidékek
Olly kecses már nem teremnek;

Hamvain csak
Egy virág kél
Gyász virága
Fájdalomnak,
Mellyre regvel
Este bágyadt
Szemeim le
Harmatoznak,

Sír.

Bús fűzek alkonyán
Egy néma sirhalom.
Körüle csend tenyész
Ölében nyugalom.

Fölötte fátyolos
Kereszt sötétedik,
A' mellyre ujjaim
Virágimat tűzik.

Kié e' sirhalom,
Szived milly bűn mereng?
A' vándor így; —'s szemén
Résztvét sugára leng.

De én, kinek panasz
Már enyhet nem terem
Az ifju kérdezőt
Csak némán nézdelem.

'S keblem borúival
Ismét elfordulok
'S a' barna fátyolos
Keresztre hajolok:

Reá a' bus jelen
Virágít aggatom
'S a' bájjal elvirult
Multat siratgatom.

A' képzelethez.

Jer vezess o szende képzelet fel
Boldogabb hazámba engemet:
Hadd ölelje a' derült szabadság
Szellemi varázsa lelkemet.

Jer, vezess az érzemény-világnak
Andalító fenyű tájira,
Hol kajánság állepellel rejtve
Nem figyelhet szüm fohászira.

Hol keservit e' levert kebelnek
Elzokogván érted o hazám!
Tiszta érzetím magas jutalmát
Békes öntudat mosolygja rám.

Hol az önzés zsarnoki dagálya
A' szelídség szent sugárinál
Szét enyész, magába tér a' lélek
'S hő baráti részvétellel kínál.

Hol levonva a' jelennek arczát
Csalfán elborító állepelt, —
Bár a' bús valónak gyászalakja
Borzalommal tölti a' kebelt: —

Érzelem karolja-által őtet,
'S mély tökélet párosul vele:
Néma könnyet ejtve néz előre,
'S ritkul a' jövőnek éjele.

'S látva, hogy még vannak szép hazámnak
Rejtve néhány szent reményei,
A' jövő sötétes éjelében:
Tűnnek gyászos érzeményei.

Meg nyugodtan törli-el könyűit:
Tettre bír a' tiszta érzelem; —
Felsohajt: hazám tied vagyok, bus
Életem te néked szentelem'.

Jer vezess o szende képzelet fel
Boldogabb hazámba engemet:
Hadd ölelje holtig illy magas hév
Szellemi varázsa lelkeket:

Szerelmi dal.

Ah alig mosolyga még rám
Életemnek reggele,
A' remények, 's istenálma
Még alig nyiltak vele;
Még alig tudám követni
Kétes pálya fényemet,
'S csak a' gyermekkor világa
Foglalá el lényemet:
Rejtekében hő szivemnek
Egy örök, 's mély érzelemnek —
Ah! ki merné sejteni?
Kezde magva fejleni.

És szerettem, és imádtam,
Egy leányt, 's egy szép hazát,
Bájolón mosolygói láttam
Üdvem anda csillagát;

Ah de a' hon szép reménye
Mint az álom eltűnék,
'S a' leánynak érzeménye
Hah! irántam meg szűnék
'S kik fölém üdvet hozátok,
Tőletek jött rám az átok,
Melly miatt szűm, o halál
Nem sokára feltalál!

Salamon álma.

I.

Virány között a'
Hegy-oldalon
Kis kőhalommal
Kereszt vagyon.

Fából faragva
Olly barna már,
Mint árny a' napfény
Sugárinál.

Mellette jobbról
Terül az ó
Izlésre épült
Kis házikó.

Öreg lakóját

Keservivel

Az ifju nem rég

Temette-el.

Hol áll imának

Szentelve lak:

Ott ása gödröt

Hamvainak.

Hol ő naponta

És éjelen

Sötét mezében

Meg-megjelen.

Miként ki üdvét

Még nem lelé:

Imát rebegve

Az égfelé.

II.

Csendes éj lőn, barna fátyolával
 Mélyen elborítva a' világ,
 'S a' vidéken ritka ünnepéllyel
 Szét borong az árva némaság;
 Nyugszik, kinek lelke óriása
 Nyugalomnak keblén sírt nem ása.

'S ím alatt a' völgyi kápolnában
 Rémesen megkondul a' harang,
 'S messze bűgva a' sötét vidéken
 Elhal a' lég mély üren a' hang.
 'S a' magánynok leborúl imára
 Nyílt ajakkal oltár zsámolyára.

„Hőn szeretlek nemzetem hazája,
Hőn szeretlek ősi nemzedék!
Bár szívemnek szived mostohája,
'S általad csak gyászra ébredék:
Légyen égben megvetett az átok
Mellyet egykor koldulék reátok.

Megnyugodt már szívem, - vágyainak
Tág határi összefolytanak,
'S szebb remenyi boldogabb világnak
A' boszun rég áthidaltanak.
Csak egy vágya él még érzetének:
Üdvet kérni ősi nemzetének.

Üdvet kérni rád apák hazája,
Melly emelje a' napig neved', —
'S mintha benned volna ég csodája
Összehangzó légyen érzeted:
Igy elmondom fenn az égi karnak,
Hogy királya voltam a' magyarnak.“

Igy sohajt az üldözött király, és
A' hideg kövekre leborul,
Hő szive magasztos érzetében
Lelkesülve mélyen elszorul;
'S míg szívét lenyűgzi üdvesség-rom:
Átkarolja őt az édes álom.

III.

Mikint a' képzelet

Nyilként röpülve száll,

'S tul ezred évein

Sötét hazát talál.

Benn szikla-bércz felett

Emelve barna lak,

'S a' szikla kebliből

Ömöl-ki vérpatak,

Melly elborit mezőt,

Kies vidékeket,

Mély gyászba dönti le

Az árva népeket.

A' gyász sulyos, reá
 Szív, és ész elborul,
 Sötetség táboroz
 A' földön ostorul.

'S mikint ha létiről
 Minden lemondana,
 'S önként kiáltaná
 Hogy sír legyen hona:

Az ész minden magasb
 Fellebbezést levet,
 'S álom karolja át
 A' lelket, és szívet. —

És jó idő, 's röpül;
 De hajnalt festeni
 Egünkre késnek a'
 Sötétkor isteni.

Fenn fényben áll a' vár
'S a' szikla bércztető,
'S mosolyagja átka az
Égnek, milly égető.

'S ím szélvihar kel, a'
Vér-tenger úgy dagad:
Zajára álmiból
Mindenki felriad.

Uj szellem a' pihent
Szivekben ébredéz,
És ébredésivel
Minden bút elfedez.

A' szikla vár alatt
Torulnak a' habok
Csapásaikra meg —
Ingnak a' bércztagok.

Míg a' vihar között
Szétdúl a' bérczi lak,
'S temetve romjai
Alatt a' vérpatak.

'S a' hosszú éj után
Lelvén uj életet:
Romján ül a' vidék
Győzelmi ünnepet.

IV.

És felébredt-álma gyászalakja
Borzalommal tölti kebelét,
Míg kitisztul zagyva képzetiből
'S honosítja őt az árva lét,
'S zengi újra vágyit érzetének
„Üdvét e' hazának, 's nemzetének! —“

Csendes éj volt, barna fátyolával
Mélyen elboritva a' világ,
'S a' vidéken ritka ünnepéllyel
Szétboronga árva némaság,
'S ő szomorgva visszatére kába
Eszméitől űzve gyász lakába.

V.

'S tovább is hallák

Imáinak

— Hangját a' rég meg —

Szentelt falak.

Hol ő naponta

És éjelen

Sötét mezében

Meg - megjelen.

'S buzgón letérdel

Oltár elé

Imát rebegve

Az ég felé.

Négyes áldozat.

Elsüvölte a' harczt,
— Gyász Mohács terén —
Hon! megásta sírod'
Sorsod éjelen.

Átkot tűzve rája
Bús kereszt helyett,
Hogy kinul lebegjen
Nemzetem felett.

Elsüvölte a' harczt
Gyász Mohács terén
'S visszabolyg a' bajnok
Vészek éjelen.

Vissza, fölkeresni
 A' szerette tájt,
 Mellytől elszakadván
 Lelke szíve fájt.

'S hol szük utra nyul ki
 Hosszu bércz - torok:
 Jőnek össze véle
 Árva vándorok.

„Merre ifju bajnok?”
 „Látni agg apám”
 'S sirni véle érted
 Vérbe fult hazám!”

„Ah szegény fiú te!
 Sirba szállt apád:
 Mert veszélyes útag
 Hasztalan futád.”

'S a' vitéznek keble
Mélyen elszorul;
Égető könyűi
Folynak arcziról.

És tovább megy, — utja
Bércz között lefut,
'S egy szelíd viránydús
Völgy ölébe jut.

Völgy ölen elébe
Két agg nő akad;
Bus szemökből minden
Lépten könny fakad.

„Merre jó vitéz?” „a'
Szép vidék felé
Hol anyám ölen szűm
Üdvit izlelé:

Megköszönni - ah mig

Bírom éltetnet, —

Hogy szegény hazámnak

Nemze engemet!“

,Jó vitéz ne menj! már

Elvév a' bért

Egy magasb hazában

Fáradalmiért!

És az ifju keblén

Ujra egy csapás,

Melly helyet keservnek

'S fájdalomnak ás. —

Igy leverten elmegy

Ejtve könnyeket,

'S lel sirhalmokat, lel

Gyász kereszteket.

Es a' néma halmok
 Egyikén szüzet
 Ah! kivel nehéz bú
 'S mély gyász fog kezét.

Lányka! kit siratsz? tán
 Ifju kedvesed?
 A' ki sirba szállt, hogy
 Élne nemzeted?

„Kedvesem csatában
 Karddal áldozva,
 'S tán letette éltét
 Érted o haza!

O de veszne ő is,
 Veszne életem,
 Csak nyomó igát ne
 Hordna nemzetem!

Csak szabadházában
Élne a' magyar,
Vagy kivívni fényét
Lenne férfikar.

Hajh de nincs remény, nincs
Nyerni szebb jövőt:
A' nagy égnek átkal
Sirba szórta őt.

'S inkább mint ez átok
Nyomja lelkemet:
E' sirok felett le —
Zúgom éltemet!"

És az ifju bámul
És reá figyel:
'S a' nemes leányban
Kedvesére lel.

,Üdvtelen hazában

Perczig életem:

Ezred évig tartó

Kárhozat nekem.

Ah de a' halál üdv

Véled kedvesem,

Mert forrón imádod

Árva nemzetem'!

És a' lány reá néz

Keble elszorul:

'S a' két hő rokonszív

Egymásra borul.

Est lőn, a' sötét éj

Nyujta uj korányt:

Ah de halva lelte

A' vitézt, 's leányt!

Vizári menekvők.

I.

Hullám tolong-fel

Hullám dagad,

'S magával egy kis

Sajkát ragad.

Sajkában ifju —

'S szelíd leány

Kit aggodalmak

Keserve hány. —

Az ifju bátor —

Az ifju küzd —

Szerencse száll-d-meg

Veszélyit üzd!

Szerencse szálld - meg

Az ifju párt,

Még nekik a' zord

Elem nem árt.

Szálld - meg az ifjut

Kinek keze,

Feltörve, vértől

Piros meze.

Szálld - meg, simítsd a

Viz zátonyát

Hadd mentse - meg hó

Menyasszonyát!

II.

Rémes borujával az éj beköszönt
Melly bős zaju végzeted öblibe dönt
Honom szive, dísze, virága o Pest!
Bár nincs magyar, a' ki ma védeni rest.
Hab habra torúl, a' veszélyre veszély
Rom minden ah! merre zajos dühe kél
Ég, föld magas istene szánd a' magyart!
Nyujts néki segélyire angyali kart.
Nyujts néki segélyt; — o felejtsd el a' multat
Bünhődni elég vala már!
Elhaltak a' szívek, a' szörnyű nagy átok
Rémhangja lezúga, — 's ha néz ma reátok
O békes egek!
A' fürgetegek
Vészéből az árva magyar nép
Nem száll el a' multba fohászaival,
Megbéküle ősei hamvaival;

Hő keble csak a' jelen, és a' jövő
 Korláti között leve tévedező,
 Elhagyva örökre a' multat,
 A' végtelen éjbe lehunytat,
 Így esdik előtted,
 Ki többnyire vészitől óva vezetted:
 Ég föld magas istene szánd a' magyart
 Üzd messze köréből e' szörnyü vilart.

III.

Eltűnt az éj
Ezer veszély között
Sok szívre gyász
Emlékeket tűzött.
Holttesteket
Hord a' dühös vizár
Fájdalmiban
A' népnek nincs határ.

Hová lől o hajós,
Tán lángod elhunya,
'S iszap között szíved
Szelíd menyasszonya?
Jámbor ha elveszél,
'S nem tudjuk sejteni
Ki fog fölötted majd
Hő könnyet ejteni?!

IV.

Bus rom fölött szét —

Tört csónakon

Némán zuzottan

Ül két rokon.

Megismerhetnők

A' hőst, 's leányt

Kiket veszélyek

Dagálya hányt

A' sűrű könnyek,

'S halvány ajak

Tanúi szívök

Fájdalminak.

Melly, mint a' földpor,
Olly végtelen,
És súlya olly nagy,
Olly éktelen,

Sür, forr körülök
A' néptömeg,
Nincs kit e' látvány
Nem rázna-meg,

Nincs olly kemény, olly
Rideg kebel,
Kit fájdalom, 's bu
Nem fogna el,

Hát még ha tudnád!
O nemzetem
Hogy a' hajosban
Nemtőd' lelem:

'S az égi lányban

Fő kincsedet:

Egyetlen egy hő

Reményedet

Az atyai áldás.

Éj borult a' föld színére,
Minden lény nyugodni tére
Keble szent reményivel;
Csend, 's homály együtt borongnak
Gyász ölében ős Zimonynak
A' sötétség' rémivel.

Csak egy ablak pislá fénye,
Mint a' haldokló reménye:
Halványan dereng körül;
'S néha, néha mély nyögések,
Mint lágy szellő-lebbenések
Hangja kél, 's elszenderül.

Zajtalan terem ölében
 Á' busongók gyász körében
 Ah ki nyögdel fekhelyén?
 Nem kínálja éj nyugalma,
 Fajdalom sötét hatalma
 Sujtja élte gyász telén,

Mintha kétes harcza volna,
 'S hő reménye alkonyulna
 Zord halál borúinál:
 Ugy vonaglik-'s a' szelídség
 Melly forró fohászában ég
 Néma részvéttel kínál.

Mint magát körül tekinti;
 Gyermekeit közelbre inti
 Ő a' hős, az agg Hunyad,
 És sugári bus szemének
 Rájok bágyadt fényt vetének,
 Mint a' nyári alkonyat.

„Elhalok! pályám' lejártam: —
 A' mit szívetekbe zártam,
 Az valódi kincsetek:
 A' dicsőt, és jót követni,
 Szép hazátokat szeretni,
 Erre mást is intsetek!

Átok, átok olly magyarra,
 Kit szelídebb érzet arra
 Hő vezérként nem vezet,
 Hogy folyását életének,
 Szép honának, 's nemzetének
 Adni fogjon társkezet.

Ugy szálljon ég üdve rátok,
 Mint szeretni hön hazátok'
 Rendíthetlen elvetek! —
 Meddig szép nevét emelni,
 Nem kívántok vesztgelni:
 Addig, addig éljete!

Igy a' híndicső vezére:
 'S a' veszélyes révhez ére,
 Ajkin a' szó elhala.
 'S a' magyar nép fájdalmára
 Más hazának lón polgára —
 „Hamván béke angyala!“

A' szép juhásznő.

I.

Éj sötétü rengetegben,
Agg cserek homályinál
Bájló völgyhez lapulva
Barna kis juhászlak áll.

Benne legfőbb drágaság a'
Szép juhásznő Őrsike:
Mint a' rózsza olly pirosuló,
Szende mint az őzike.

Még is olly frís édes ajka
Hogyha véle a' juhász
Barna Ferke sült czipóért
'S paprikás husért csatáz.

Ferke képe nem mógorva,
De sötétszin bőrivel
Törzsükös magyar nevének
Atkozott mód' megfelel.

Módja nyájas, Örzsikéhez
Ugy ragad, mint légyfogó;
Csak ha ez nem tölti kedvét,
Néha néha duzzogó.

Hogyha nyáját felkeresni
Tér, avagy más érdekét:
A' világért nem mulasztná
Értesíteni Örzsikét:

Néki meghagyván erősen,
Bár Töröktől jőne had:
Házikója udvarából
Még kilépni sem szabad.

Annál inkább bébocsátni

Bárki, bármi légyen az:

Mert a' ferfi mint az asszony

Egyiránt hamis ravasz.

II.

Búcsuzón néz hegy fokára
A' mosolygó nap sugára,
Néma csendes a' vidék,
Mint midőn ürén a' légnek
A' vak, 's árva semmiségnek
Gyász ölében nyúgovék.

Csak vadaknak csörtetése
'S rá a' löcsők dörrenése
Néha néha felmorog,
És a' hang a' rengetegben
Mint a' szélvész fergetegben
Fel 's alá kerül forog.

A' juhászlak szögletében
 Örzse bánatérzetében
 Jár alá és fel maga;
 Bár epedve égve várja,
 A' kinek keblét kitarja,
 Nem jön üdve csillaga.

'S ím a' mint Ferkét sohajtja,
 'S bus fejét keblére hajtja:
 A' kapúnál egy vadász,
 Mintha gyász halálra vivni
 Törne mindenkit kihivni:
 Ugy zörömböl, és csatáz.

Örzse döbben, 's a' sövényen,
 Mint a' szivbeteg reményen
 Félremegve áttekint:
 A' vadászt most esdni látja,
 Ah de bé még sem bocsátja
 Bár szelíden kérve int.

„Engedelmet szende lélek!
 Hogy csendedből felverélek:
 Szomjam olyan égető,
 Hogyha még késel segítni,
 'S ő tovább így fog hevíteni,
 Nem lesz már eltűrhető.

Örse néma — száz örömmel
 Legbarátibb érzelemmel
 Menne béereszteni
 Szép vadászát, csak hatalmat
 Birna, melly a' nagy tilalmat
 Tudná semmisíteni.

„Ah jó ur! férjem kegyetlen
 Meghagyá, ha ismeretlen
 Jőne, bébocsátani
 Nem szabad; de hogy ha tudnám
 El nem árul bébocsátnám,
 Bé, ha nem fog szólani.“

„Nem te játsz ki bohó te!”
 Még vadászunk ezt rebegte:
 A' szük ajtó nyitva lön,
 'S Örzse még szemérmes arczal
 Olly pirultan mint a' hajnal
 Alla ott a' kúszöbön.

„Itt a' viz, csak e' kulacsból!”
 Most meritém a' patakból,
 'S által adja nyájosan,
 A' vadász fölét leönti,
 Örzsikére rá köszönti,
 'S kortyogat jó hangosan.

Jó vized, 's fris, mint magad vagy,
 Ah de szomjam olly igen nagy,
 Nem birom feloldani;
 A' nyomasztó szomjuságot,
 Melly zsarol szüt, 's ifjuságot
 Csókkal kell eloltani.

Jer közelbre, jersze édes!
 O ne légy olly vad, negédes:
 Adj egy csókot, hangosat!
 „Nem, lehetlen!” szól daczolva
 Örzse talpig elpirulva:
 „Az tilalmas, nem szabad!”

'S a' vadászt ott hagyva menne,
 Ah csak olly kecses ne lenne:
 Kötve tartják bájai,
 Keble lángol, 's öntudatlan
 Csóktalan tán elhagyhatlan
 Ajkit érik ajkai.

Örzse magát elsikoltja:
 „Nem maradt arczon a' feltja
 Csenedesedj' te kis bohó!”
 Ah de Ferke jó ügetve
 Somfa botját vállra vetve
 'S a' vadászra zúg: hohó!

És elér, és megragadja
 'S szóval áldását ráadja
 Fölmeresztve bunkáját:
 „Orra mint megért ugorka
 Még is csókot koldul ajka
 Majd ellátom oldalát!

Istenemre ez nem álom
 Ficzkó! itt még hős királyom
 Is kudarczot vallana,
 Jersze csak!“ szól nagy hevével,
 „Szembe veszlek örzsikével
 Rád ha tán mit vallana.“

„Ah bocsáss meg Ferke néki
 Lásd szegényke más vidéki
 Nem tudá tán a' szokást,
 Hogy körünkben nőszemélynek,
 Bármí gazdagnak, 's kevélynek
 Nem szabad szeretni mást.“

„Jöszte hát az ilyen adta!
Mert boszúmat eltapodta
Örzse, most hát irgalom!
Im hozék a' Bétékintsből
Egy kulacs bort, jöszte ebből
Forr a' béke, 's ártalom.“

III.

Csend borong a' szép vidéken,
A' vadászat megszűnék,
'S völgy ölében játszi kedvvel
A' csoport előttünék.

Még a' fő vadász maradt csak
Tőlök-el: Matyás király,
Őt megvárni a' lövészség
Lenn a' völgyi lakba száll.

IV.

Bor, 's kenyér mellyet Ferkével

A' nagy orru szép vadász,

Hörpögetve a' kulacsból

Egyre verseng, és gutáz,

És mellette nagy kedvére

Pillogat szép Örzsikére.

'S ím sejtetlenül vadászok

A' szobába omlanak,

'S mély alázattal mindnyájan

Hódolón meghajlanak,

És eláll hős Ferke vére,

Félve pillant Örzsikére.

Most hamar felkél a' vendég,
'S megszorítva jobbokat,
Ferde gazdának 's nejének
Ejt baráti hangokat:
A' csinos pár asztalára
Szállva a' bor 's csóknak ára.

,Költsétek hűségben ezt el
'S szívetekben fenn legyen
E' szelíd napnak virága
Mellyben, mint más idegen,
Matyás véled Barna Ferke
Egy kulacs gyomrát keverte.'

A' leggyászosb éj.**I.**

Némaság lőn a' vidék ülében,
Csend, 's homály a' távol ormain;
Csak alélva rezge által egy fény
A' borongó est homályain,

Hol mohlepte szikla hómlokáról
Egy kápolna néze völgybe le,
Benn az oltár zsámolyán imára
Font kezekkel egy agg térdele.

,Isten! védje e' szegény hazának,
Halld meg árva szűm fohászeit,
Mellyeket érzésim alkotának,
Hogy levonják keblem gyászait.

Halld meg e' szív végső ömledését

Halld meg ajkam gyenge szózatát:

Partjain a' pártviszály dühének

Oltalmazd — meg a' magyar hazát!

Adj szerencsét árva nemzetének:

O ne nézd az őskor vétkeit!

Század óta hordozott sebének

Rontsd-le szívduló emlékeit!

És te nemzet! kit hazád szerelme,

— Vészeid közt fényben hordozott:

El ne szunnyadj! bár reád a' végzet

Olly sötét 's olly hosszú éjt hozott.

Jóni kell még, jóni egy koránynak,

Melly levonja éjed fátyolát.

'S olly napot derít, mellynél akárki

Boldogságod fény-fokára lát.

Nincs, o nincs a' vágy, a' titkos érzet

A' kebelbe öntve céltalan!

Bételik még! . . áll az ég hatalma!

Csak sohajts-fel hozzá untalan!

Igy keserge, és sötét szeméből,

Mint a' hűség tiszta gyöngyei,

Arcza bus redőin átperegtek

Dúló bánat szülte könnyei.

'S im felette már a' gyász harangok

Borzasztóan éjfél Konganak; —

Még egy sohaj — 's a' falak morogva

Véle együtt összeomlanak!

Porba dőlt a' sok vihart kiállott

Egyetértés lakja, 's általa

Sírba szállt a' nemzetért kesergő

Agg: — a' hűség tisztos angyala.

Ah de áll az ég dicső hatalma,
 Csak sohajts fel hozzá o magyar!
 Benne éljen szíved bízodalma,
 Hogy ha a' vész dönteni akar.

Még teremthet a' romok felett ő
 Könnyeidért néked olly szívet,
 Ki a' hullámok dühetől óva,
 Egy szelídebb partra átvezet.

Az árva lány.

I.

**Hegyen túl völgy terül,
Völgyben kies virány,
Virányok alkonyán
Egy angyal ékü lány.**

**Ha volnék gyermeked
Szerencse istene!
Szivem csak illy dicső
Kincsért esengene.**

**Szeméből mintha a'
Kék ég mosolygana;
Mellyből szerelme kéjt
És üdvet osztana.**

Éjbarna szálai

Lecsüngő fürtinek

A' szende kis kebel

Havára lengenek.

Körül lebegve szed

Himes virágokat,

Emelni fürtjein

Talán a' bájokat.

Vagy tán piros szalag

Közé illeszteni

Kicsinyke ablakát

Felékesíteni.

Nem ah! odább halad

Némán, örömtelen,

'S két sírhalom között

A' gyep fölé pihen.

És égszín két szemén
Még könnye könnyet ér:
A' hó kezek között
Elkészül a' füzér.

Mélyen sohajtva most,
Mint kit bánat gyötör:
Pirosló ajkain
A' lelki bú kitör.

II.

Lefolyt a' szörnyü harc,
 — A' hon szabad:
 Fölötte hó könyű
 Már nem fakad.

'S te vissza még sem jössz
 Hozzám erős
 Csatak csatása, hír —
 — Emelte hőc!

Nem jössz? fohászaid
 E' hű kebel
 Utánad hasztalan
 Bocsátja el.

Szerelmed angyalát
Az üldözött
Szívet, árván hagyod
Kinok között.

Vagy o! talán a' sors
Nem lelve mást: —
Reám irányza egy
Végső csapást?

'S hogy összezuzhassa
Hő keblemet
A' sirba szórta vég —
Reményemet?

'S már nincs szelíd rokon
Nincsen barát,
Ki nyujtaná hiven
Gyámként karát!

Ki e' halmok fölé

Ellejtene:

Egy részvevő könyüt

Hogy ejtene.

* * *

Igy a' leány 's a' jó

Szülők sírja fölött

Alló keresztre egy

Virág füzért tűzött.

III.

**Éj lón — a' bús égnek azurja felett
Csendben ragyogott az ezüst hold,
A' fülmele alkanyí hangja kihalt
Melly bús panaszokra panaszt told.**

**A' csillagok ezrede is szomorun
Pillanta keresztül az éji borun —
'S im nincs ki szerettjei romjainál
Térdelt a' sirok rideg ormainál.**

IV.

Tul völgy ölén

Tul bérczeken

Virány között

Vitéz pihen.

Vitéz, bájos

'S szelíd, talán

Az ohajtott

A' várt Tabán.

„**Ki** jó amott?

Ki tart felém

Sötéten, mint

Az éji rém?

Ha rossz — így ő —

Porig verem“

Megy, 's a' leány

Mellett terem.

„Hová hova
Te gyenge lény
Mi vonz? talán
A' szent remény?
Vagy tán a' sors,
Az átkozott
Egedre gyász
Borut hozott?“

„O láttad e
Vitéz a' tért
Melly befedett
Sok hősi vért?
Hol Vezekény,
Hol a' halom,
Addig vezet
A' fájdalom.“

„Ott a' halom
O' szép leány
Téged' a' sors
Boszúja hány?“

Talán lehuny
Vitéz hived
'S hamvaihoz
Vonz hő szived?"

„Ugy van lehuny
A' nagy honért,
Az egy, mit még
E' szív remélyt,
Ez árva szív —
Lehuny Tabán
'S most int a' sors
A' hív után?"

És a' hős néz —
'S bus szívének
Aggodalmi
Eltünének
Keble gyúl 's a'
Szívbetegnek
Ajki édes
Írt rebegnek:

„Nem úgy nem úgy!
A' sir helyett:
Könnyezz e' hő
Kebel felett;
Míg a' keserv
Emléke bánt
Ölve hön
Engem Tabánt?

Igy a' vitéz
'S egy pillanat
Melly olly mélyen
A' létbe hat:
Széllyel veri
A' szörnyü bút
Hintó komoly
Sötét borút.

V.

Hús korányban
Két halom fölött
Két hív áll a'
Szent Kereszt előtt.

Ifju és lány,
'S egy öreg barát
Öszeadni
Vőlegényt 's arát.

Kéz a' kézben
'S szent oltár helyett:
Zeng az eskű
A' kereszt felett.

Halk sohajjal

'S tisztán mint az agg

Bércz öléből

Ömledő patak.

Buzgalom kel

Az ősz arczain,

'S tiszta áldás

Halvány ajkain.

A' keresztre

Tűzött koszoru

Homlokon, hol

Oszlik a' boru.

'S im Tabánnak

Kéj - örömlüzér

Nyil keblén, mint

Hősi pályabér.

'S még feltűn a'
 Nap hegyek megül
 Két rokon szív
 Lángja egyesül.

Testvérek sirkövére.

**Allj meg szánakodó H Karolína poránál
Engedj a' részvét angyali könnyeinek!
'Tizszer látantavaszt, bimbó vala, 's nézd a' halál már
Sirba zuzá a' remény lombinak árnya alól.**

**Itt leled Irmát is, kit nem rég szende örömnek
Tiszta gyönyört osztó kéje mosolyga körül:
Legbájosb kincsét a' mulandó lét tavaszának
Játszi virultában így töri szét a' vihar.**

Biztosi.

Bisztosi góggeljár, nem néz soha lába alá le,
Csak hogy mindig ki fényljen a' többi közül;
Megy járatlan uton, mitsem gondolva okosbak
Tiszta tanácsaival, 's mentiben orra bukik.

A' sas.

Fenn levegőbe' röpülsz, büszkén megvetve a' földet,
Véled tán öröké tart kiderülve napod?
Még eljő a' vihar, vést azór levegői utadra:
Mit mívelsz ha nem ad majd menedéket a' föld?

Pesti hidon.

Vámot uram! „Nem adok; lefizették régen apáim
Vészeiben hősen védve ez árva hazát!”

Hm! különös; nálunk valamit lefizetni előre
Csak hajdan vala, most nincs divatunkban Uram.

Idő.

Szárnyakat ölt az idő, vele érni csak állhatatos tud:
Nem csoda hát magyarok! hogyha mi elmaradunk.

ÉRTELEMTÉVESZTŐ HIBÁK.

lap	sor	helyett	olvasd.
30 . . .	5 . . .	gyöngyört . . .	gyönyört.
80 . . .	12 . . .	kékeség . . .	kékes ég.
91 . . .	17 . . .	kémény . . .	kemény.
103 . . .	10 . . .	ösvér . . .	ösvér.
105 . . .	8 . . .	hallgatom . . .	hullatom.
137 . . .	4 . . .	Fajdalmas . . .	Fájdalmas.
137 . . .	7 . . .	sors , . . .	sorsa.
137 . . .	10 . . .	remén . . .	remény.
139 . . .	13 . . .	fajdalmára . . .	fájdalmára.
142 . . .	1 . . .	sötet . . .	sötét.
146 . . .	10 . . .	bányász . . .	bányász.
183 . . .	7 . . .	önként . . .	önkényt.
184 . . .	3 . . .	mosolyagja . . .	mosolygja.
192 . . .	1 . . .	Es . . .	És.
201 . . .	15 . . .	hajoshan . . .	hajósban.
204 . . .	5 . . .	fajdalom . . .	fájdalom.
206 . . .	1 . . .	híndicső . . .	hon dicső.
229 . . .	7 . . .	Alló . . .	Álló.
230 . . .	3 . . .	alkanyi . . .	alkonyi.
238 . . .	4 . . .	látantavaszt . . .	láta tavaszt.
239 . . .	2 . . .	Bisztosi . . .	Biztosi.
— . . .	— . . .	göggeljár . . .	göggel jár.

KATOLIKUS ÉRTESÍTŐ

1887. évi

190	190	190	190
30	30	30	30
60	60	60	60
91	91	91	91
103	103	103	103
105	105	105	105
137	137	137	137
137	137	137	137
137	137	137	137
139	139	139	139
142	142	142	142
146	146	146	146
153	153	153	153
154	154	154	154
159	159	159	159
201	201	201	201
201	201	201	201
206	206	206	206
230	230	230	230
233	233	233	233
235	235	235	235
—	—	—	—

